

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.288/2022/4.

A felperes:

(felperes neve) ((lakcím).)

A felperes képviselője:

Dr. Hajdú Gábor ügyvéd ((ügyvéd címe 1.).)

Az alperesek:

(I. r. alperes neve) ((lakcíme)., tartózkodási helye: (....))

I. rendű,

(II. r. alperes neve) Nyrt. ((székhely).) II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Kopcsák Zoltán ügyvéd ((ügyvéd címe 2.)) I. rendűért,

Dr. Horváth Julianna ügyvéd ((ügyvéd címe 3.)) II. rendűért

A per tárgya:

háztársári közös vagyon megosztása

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 15.P.20.031/2022/9.

A fellebbező fél és a fellebbezés száma:

I. rendű alperes, 10., 14.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A fellebbezés szempontjából releváns tényállás szerint felperes és az I. rendű alperes házassági életközössége 2014. november 18-án szűnt meg. Házastársi közös vagyonukhoz ekkor számos ingóság és ingatlan tartozott, amelyeket megosztva tartottak birtokban. Összértékük 239.180.369 Ft-ot tett ki.

[2] A házas felek együttélésük alatt mezőgazdasági tevékenységgel foglalkoztak, ehhez több földterülettel rendelkeztek – egyebek mellett a (település 1. neve) külterület (ingatlan 1.). hrsz.-ú (56. tétel) és a (település 1. neve) külterület (ingatlan 2.). hrsz.-ú (26. tétel ingatlanokkal) –, amelyek tulajdonosaként az I. rendű alperest jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba.

[3] Az életközösség megszűnése után az ingóságok közül a felperes birtokában maradtak – többek között – az alábbiak:

az 58. tétel alatti Bioptron lámpa (150.000 Ft), az 59. tétel alatti kombi hűtő (70.000 Ft), a 60. tétel alatti fagyasztó hűtő (70.000 Ft), a 61. tétel alatti Lux porszívó (120.000 Ft), a 63. tétel alatti 2 garnitúra szobabútor (400.000 Ft), a 64. tétel alatti irodabútor (400.000 Ft), a 65. tétel alatti előszobabútor (200.000 Ft), a 66. tétel alatti konyhabútor (500.000 Ft), a 67. tétel alatti Zsolnai étkezészet (35.000 Ft), a 69. tétel alatti 2 db televízió (120.000 Ft), a 73. tétel alatti víztisztító (40.000 Ft), a 74. tétel alatti 1 garnitúra kristálypohár (5000 Ft), a 76. tétel alatti mosógép (40.000 Ft), és a 86. tétel alatti nyári ülőgarnitúra (30.000 Ft).

[4] Az I. rendű alperes birtokában maradt – egyebek mellett – a mezőgazdasági eszközök közül a 42. tétel alatti LH 72, nehéztárcsa (1.100.000 Ft), a 43. tétel alatti 8,4 kombinátor (850.000 Ft) és a 44. tétel alatti Kuhn maxima 6 soros vetőgép (4.000.000 Ft).

[5] Az I. rendű alperes az életközösség megszűnését követően a biroktában levő ingóságok közül értékesítette a 21. tétel alatti John Deere 6330 típusú traktort 10.000.000 Ft-ért, a 38. tétel alatti New Holland CSX 7080 típusú kombájnt vágóasztallal 18.110.236 Ft-ért, a 40. tétel alatti New Holland T 7040 típusú traktort 11.420.000 Ft-ért, a 45. tétel alatti Hardi Commander 2800/24. típusú permetezőt 2.800.000 Ft-ért, valamint a 48. tétel alatti New Holland LM435A típusú teleszkópos rakodógépet – a számlák szerint – 1.000.000 Ft-ért.

[6] Az életközösség megszűnésekor a házastársaknak összesen 21.718.404 Ft közös adóssága volt, amelyből a felperes 1.700.000 Ft-ot, az I. rendű alperes 20.018.404 Ft-ot vállalt visszafizetni.

[7] Közös tulajdonukban állt egy 7.000.000 Ft értékű épületváz, amit az életközösség megszűnése után elbontottak. A vasanyag egy része a felperes fia, (fiú neve) birtokában van.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme és viszontkeresete

[8] A felperes módosított keresetében kérte a házastársi közös vagyon megosztását. Igényt tartott a vagyonmérleg 1-11., 13-20., 26., 30-35. tételszám alatti vagyontárgyainak

tulajdonjogára. Az ingatlanok közül az 1/1 arányban az I. rendű alperes nevén nyilvántartott 26. tételszámú (település 1. neve), külterület (ingatlan 2.). hrsz.-ú és az 56. tételszámú (település 1. neve), külterület (ingatlan 1.). hrsz.-ú 1/1 tulajdoni hányadát, valamint a 44. tételszámú (település 2. neve) külterület (ingatlan 3.). hrsz.-ú ingatlan – szintén az I. r. alperes tulajdonaként bejegyzett – 4981/1000 tulajdoni hányadát kérte a tulajdonába adni. Kérte kötelezni az I. rendű alperest, hogy a 26. és 56. tételszámú ingatlanokat 15 napon belül adja a birtokába és fizessen meg a részére 8.432.731 Ft értékkiegyenlítést, továbbá ennek 2014. november 19-től a kifizetésig járó késedelmi kamatát. A vagyonmérlegben 12., 21-25., 27-29., 36., 38-55. tételszám alatt feltüntetett vagyontárgyakat az I. rendű alperes tulajdonába kérte adni. Keresete kiterjedt a tulajdonosváltás ingatlan-nyilvántartáson történő átvezetésére is.

[9] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Viszontkeresetében a házastársi közös vagyon általa megjelölt módon és forgalmi értékek figyelembe vételével történő megosztását kérte. A felperes tulajdonába kérte adni az 1-11., 13-20., 30-35. és az 58-129. tétel alatti vagyontárgyakat. A 12., 21-29., 30-36., 38-56. tételszámú vagyontárgyakra maga tartott igényt. Ellenezte, hogy a 26. és 56. tétel alatti (település 1. neve)i ingatlanokat a bíróság a felperes tulajdonába adja és elutasítani kérte a felperes értékkiegyenlítés megfizetésére irányuló követelését.

[10] A II. rendű alperes hozzájárult ahhoz, hogy az 56. tétel alatti ingatlan az I. rendű alperes tulajdonában maradjon, és a 26. tétel alatti ingatlan tulajdonjogát a felperes szerezzék meg a 10.160.000 Ft erejéig bejegyzett jelzálogjog és az annak biztosítására szolgáló elidegenítési és terhelési tilalom változatlanul hagyása mellett. A kölcsön- és a készfizető kezességi szerződés további módosítását ellenezte, etekintetben a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes és az I. rendű alperes házastársi közös vagyonát megosztotta: a felperes tulajdonába adott összesen 103.872.633 Ft értékű tételesen felsorolt (1-11., 13-20., 30-35., 56., 58-67., 69., 71-74., 76., 85., 86., 108., 116., 118., 119., 121., 125.), míg az I. rendű alperes tulajdonába 135.307.736 Ft értékű, szintén tételesen megjelölt vagyontárgyat (12., 21-29., 36., 38-55.). Kötelezte az I. rendű alperest, hogy az 56. tételszámú ingatlant 2022. szeptember 30. napjáig adja a felperes birtokába, és 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 6.558.350 Ft értékkiegyenlítést. A II. rendű alperest a fentiek türéseire kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. A felperest 600.000 Ft kereseti és 600.000 Ft viszontkereseti, míg az I. rendű alperest 900.000 Ft kereseti és 900.000 Ft viszontkereseti eljárási illeték megfizetésére kötelezte az állam javára. Megkereste az illetékes ingatlanügyi hatóságokat az (település 2. neve) belterület (ingatlan 4.). hrsz.-ú (27. tétel), a (település 1. neve) külterület (ingatlan 1.). hrsz.-ú (56. tétel) és az (település 2. neve) külterület (ingatlan 3.). hrsz.-ú (44. tétel) ingatlanok tekintetében a tulajdonosváltás ingatlan-nyilvántartáson való átvezetése, továbbá a feljegyzett perindítás tényének törlése iránt.

[12] Ítélete indokolásában leszögezte, hogy a felperes és az I. rendű alperes életközössége 2014. november 18-án szűnt meg, ezért a jogvita elbírálására a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései irányadók [Ptk. 4:37. § (1)-(4) bekezdés, 4:53. § c) pont, 4:57. § (1) és (3) bekezdés, 4:58. §].

[13] Rögzítette: a felek között nem volt vitás, hogy a közös adósságokból az életközösség megszűnését követően a felperes 1.700.000 Ft-ot, míg az I. rendű alperes 20.018.404 Ft-ot vállalt visszafizetni. Így eljárása során a közös vagyonhoz tartozó vagyontárgyak

életközösség megszűnéskori létére, értékére és arra folytatott le bizonyítást, hogyan történjen az egyes ingatlanok megosztása. Az elszámolást a felek kifejezett nyilatkozata alapján – az időmúlás folytán bekövetkezett jelentős értékváltozások ellenére – az életközösség megszűnéskori forgalmi értékek alapulvételével végezte el.

[14] A tanúvallomások ((4 tanú neve)) és a felperes részbeni elismerése alapján a vagyonszösség részének tekintette és a felperes tulajdonába adta az 58. tétel alatti Bioptron lámpát (150.000 Ft), az 59. tétel alatti kombi hűtőszekrényt (70.000 Ft), a 60. tétel alatti 2 db fagyasztó hűtőládát (70.000 Ft), a 61. tétel alatti Lux porszívót (120.000 Ft), a 62. tétel alatti Zepter légtisztítót (120.000 Ft), a 63. tétel alatti 2 garnitúra szobabútort (400.000 Ft), a 64. tétel alatti irodabútort (200.000 Ft), a 65. tétel alatti előszobabútort (200.000 Ft), a 66. tétel alatti konyhabútort (500.000 Ft), a 67. tétel alatti Zsolnay étkezészetet (35.000 Ft), a 69. tétel alatti 2 db televíziót (120.000 Ft), a 71. tétel alatti számítógépet (30.000 Ft), a 72. tétel alatti 2 db festményt (50.000 Ft), a 73. tétel alatti víztisztítót (40.000 Ft), a 74. tétel alatti 1 garnitúra kristály poharat (5000 Ft), a 76. tétel alatti mosógépet (40.000 Ft), a 85. tétel alatti futópadot (400.000 Ft) és a 86. tétel alatti nyári ülőgarnitúrát (30.000 Ft). Közülük az 58-61., 63-67., 69-73., 74., 76. és 86. tétel alatti vagyontárgyak forgalmi értékét (szakértő 1. neve) igazságügyi szakértő aggálytalannak tekintett szakvéleménye szerint határozta meg.

[15] Az I. rendű alperes által megjelölt ingóságok közül azokat állította be a vagyonsmérlegbe, amelyek létét a felperes elismerte, illetve amelyek közös vagyonhoz tartozását sikerrel bizonyította.

[16] Mellőzte a vagyonsmérlegből azokat az ingóságokat, amelyek leírása konkrétumok nélküli volt, így eleve alkalmatlanok voltak a bizonyítás lefolytatására: 80. tételszámú konyhafelszerelés, 81. tételszámú szobrok, dísz tárgyak, 82. tételszámú függönyök, 83. tételszámú porcelánok, 84. tételszámú szőnyegek, 87. tételszámú törülközők, 88. tételszámú ágynemű, 89. tételszámú borküjtemény, 90. tételszámú kamrafelszerelés, 91. tételszámú bútorok, 96. tételszámú csillárok, 98. tételszámú DVD-gyüjtemény, 99. tételszámú fotogyüjtemény, 103. tételszámú emelők, 105. tételszámú fúrók, 106. tételszámú csavarhúzó készletek, 109. tételszámú prések, 114. tételszámú csillagkulcs és villáskulcs garnitúra, 115. tételszámú légkulcsok, 120. tételszámú dörzsárok fúrók, vésők, 122. tételszámú alkatrészek, csapágyak, kisegítő szerszámok, csavarok, 124. tételszámú kézi fúrészek, 126. tételszámú születésnap ajándékok, 128. tételszámú aranyékszerek, 129. tételszámú porcelángyüjtemény.

[17] A perben kirendelt szakértők szakvéleményét aggálytalannak tekintette. Ítéletében kitért azokra a tételekre, amelyek így meghatározott értékét a felek vitatták.

[18] A perben beszerezett szakvélemény alapján határozta meg az 51. tételszámú Toyota Hi-Lux típusú gépkocsi (6.942.000 Ft), a 15. tételszámú szállítószalag (3.036.603 Ft) és a 17. tétel alatti színváz (842.500.- Ft) értékét.

[19] A 21., 38., 40., 45. és 48. tételszámú mezőgazdasági gépek, berendezések életközösség megszűnéskori értékére vonatkozó hiányos adatok miatt a szakértő azok legalacsonyabb és legmagasabb értékét állapította meg. Közülük a 38. tétel alatti New Holland CSX 7080 típusú kombájn és a 40. tétel alatti New Holland T 7040 típusú traktor I. rendű alperes által számlával igazolt eladási ára a szakértő által megjelölt értékhatárokon belüli volt, ezért az elsőfokú bíróság azokat a számla szerinti értéken állította be a vagyonsmérlegbe (18.110.236 Ft, illetőleg 11.420.000 Ft). A 21. tételszámú John Deere 6330 típusú traktor és a 45. tételszámú Hardi Commander 2800/24 típusú permetező ára nem érte el a szakértő szerinti értékbecslés alsó határát, ezért azokat a szakértő által meghatározott legalacsonyabb értékeken számolta el (10.885.500 Ft, illetve 3.000.000 Ft). A 48. tétel alatti New Holland LM435A típusú teleszkópos rakodógép – (tanú neve) tanúvallomása szerint – az értékesítés időpontjában rossz állapotú, műszaki hibás volt, azt azonban az I. rendű alperes nem bizonyította, hogy a rakodógép már az életközösség megszűnéskor is ilyen állapotú volt,

ezért az állagromlást az I. rendű alperes magatartására vezette vissza. Emiatt annak forgalmi értékét a szakértő által meghatározott értékek átlagában határozta meg (8.800.000 Ft).

[20] A felperes által elismerten létező szerszámok és egyéb műszaki cikkek (108., 116., 119., 121., 125.) forgalmi értékét (szakértő 2. neve) szakértő szakvéleménye alapján állapította meg, és adta a felperes tulajdonába.

[21] Mindezek alapján a felperes és az I. rendű alperes házastársi közös vagyonának értékét 239.180.369 Ft-ra, az egy főre jutó vagyონrész értékét 119.590.184,5 Ft-ra tette. A felperes tulajdonába adott 103.872.630 Ft, míg az I. rendű alperes tulajdonába 135.307.736 Ft értékű vagyontárgyat, így a jutójukhoz képest a felperesnél mutatkozó hiányt 15.717.551,5 Ft-ban kalkulálta. Figyelembe vette, hogy a felperes által teljesíteni vállalt 1.700.000 Ft adósság 1/2 része, azaz 850.000 Ft az I. rendű alperes terhére esik, míg az I. rendű alperes által megfizetni vállalt 20.018.404 Ft 1/2 része, 10.000.922 Ft a felperesére, így ezek különbözeteként az I. rendű alperest kötelezte 6.558.350 Ft értékkiegyenlítés megfizetésére. Mellőzte az I. rendű alperes késedelmi kamat fizetésére kötelezését, mert a házastársi közös vagyon megosztásáról a bíróság dönt, így az I. rendű alperes késedelme nem állapítható meg.

[22] Az 56. tétel alatti (település 1. neve) (ingatlan 1.). hrsz.-ú ingatlan birtokbaadása időpontjának meghatározásakor figyelemmel volt a gazdasági év végére, ezért az I. rendű alperest arra kötelezte, hogy 2022. szeptember 30-ig adja azt a felperes birtokába.

[23] A felperes és az I. rendű alperes pernyertesség-pervesztességét közel azonos arányúnak tekintette (60-40 %), ezért a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 81. § (1) bekezdése és az 1/2017. (IX.11.) PK vélemény 16. pontjában foglaltak alkalmazásával – értékelve, hogy a szakértői költségek jelentősebb részét az I. rendű alperes viselte – a feleket saját költségeik viselésére kötelezte. Az eljárási illeték megfizetéséről a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően rendelkezett.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[24] Az I. rendű alperes az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében elsődlegesen annak részbeni megváltoztatását kérte, mellőzve az 56. tételszámú a (település 1. neve) külterület (ingatlan 1.). hrsz.-ú ingatlan felperes tulajdonába adását, az általa fizetendő értékkiegyenlítés összegének 9.204.100 Ft-ra történő felemelése és 60 napos teljesítési határidő meghatározása mellett. Hangsúlyozta: bár a földterületeket nem műveli, azokat haszonbérbe adta. Sérrelmezte a szántó művelési ágú ingatlan felperes tulajdonába és birtokába átadását. Ennek kapcsán arra hivatkozott, hogy fontolóra vette, visszatér a mezőgazdasági termeléshez.

[25] Kérte beállítani a vagyónmérlegbe az általa "házban maradt ingóságokként" megjelölt, összesen 20.280.000 Ft értékű vagyontárgyat.

[26] Egyes ingóságok tekintetében vitatta az elsőfokú bíróság érték meghatározását: a 21. tétel alatti John Deere 6330 típusú traktort 10.000.000 Ft, a 42. tétel alatti nehéztárcsát 870.000 Ft, a 43. tétel alatti 8,4 kombinátort 670.000 Ft, a 44. tétel alatti Kuhn maxima vetőgépet 1.340.000 Ft, a 45. tétel alatti Hardi Commander permetezőt 2.800.000 Ft, a 48. tétel alatti New Holland teleszkópos rakodógépet 1.000.000 Ft értéken kérte elszámolni. Ezzel összefüggésben állította, hogy a 48. tétel alatti a rakodógép az eladása időpontjában rossz állapotú volt, ezért indokolt azt a számlán feltüntetett értéken a vagyónmérlegbe beállítani. (szakértő 1. neve) igazságügyi szakértő véleményével szemben az 58-61., 63-67., 69., 73., 74., 76. és 86. tétel alatti ingóságokat az általa megjelölt, összesen 11.000.000 Ft értéken kérte elszámolni.

[27] Másodlagosan, az 56. tételszámú (település 1. neve)i ingatlan felperes tulajdonába adása esetére, a birtokbaadás időpontját 2023. október 31. napjában kérte meghatározni, ami – álláspontja szerint – a gazdasági év vége.

[28] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítéltábla döntése és indokai

[29] A fellebbezés alaptalan.

[30] Az ítéltábla kiegészíti a tényállást azzal, hogy a házastársak életközösségük megszűnésekor mezőgazdasági vállalkozási tevékenységet folytattak. Az alperes később vendéglátással foglalkozott, míg a felperes folytatta korábbi tevékenységét.

[31] A házastársi vagyontársaság a közös tulajdon sajátos alakzata, közszerzeményen alapuló tulajdonközösség. A perben alkalmazandó Ptk. 4:37. § (1) bekezdése vélelmet állít fel a közös vagyon mellett: mindazok a vagyontárgyak, vagyoni értékek, követelések, amelyeket a házastársak a házassági életközösség fennállása alatt együtt vagy külön szereznek – és amelyek a törvény értelmében nem tartoznak valamelyikük különvagyonába – a szerzés, illetve a követelés keletkezése időpontjától osztatlanul illetik meg őket. A házassági életközösség megszűnésével a vagyontársaság is véget ér, ezért bármelyik házastárs igényelheti a közös vagyon megosztását [Ptk. 4:57. § (1) bekezdés]. A vagyonmegosztás során a házassági vagyoni jogi igényeket egységesen kell elbírálni. Az anyagi jogi egységes rendezés elve eljárásjogilag az összes előterjesztett igényről való döntést jelenti (BH2003. 157.). A közös vagyont – főszabály szerint – az életközösség megszűnésekor irányadó értéken kell figyelembe venni és megosztani. Ingatlanok esetén a következetes ítélkezési gyakorlat főszabályként a közös vagyon megosztásakor forgalmi értéket tekint irányadónak (BH1999. 553.). Nincs azonban akadálya annak, hogy a felek ettől eltérően állapodjanak meg. Arra viszont nincs mód, hogy egyes vagyontárgyak az életközösség megszűnésekor, míg mások a vagyon megosztásakor értéken kerüljenek elszámolásra, mert ez megoldás ellentétes lenne az egységes vagyoni rendezés elvével, azt ellehetetlenítené.

[32] A perben a felek – az elsőfokú bíróság tájékoztatása ellenére – mind az ingóságok, mind az ingatlanok tekintetében az életközösség megszűnésekor forgalmi értékek alapján kérték a közös vagyon megosztását, ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a közös vagyonhoz tartozó valamennyi vagyontárgy értékét eszerint vette figyelembe. E körben felsorakoztatott érveivel az ítéltábla maradéktalanul egyetért. A felek nyilatkozata behatárolta az elsőfokú bíróság eljárásjogi lehetőségeit, megszabta a bizonyítás keretét, tartalmát. Ugyanakkor lényeges az is – amire az elsőfokú bíróság szintén rámutatott –, hogy a felek által választott elszámolási időpont óta eltelt időszakban bekövetkezett értékváltozások miatti hátrányok a házastársakat összességükben egyezően érintik, így az I. rendű alperes fellebbezésében írt, egyetlen ingatlan kapcsán kiemelt érv nem ad okot az elsőfokú ítéletnek ebben a részében való megváltoztatására. Az I. rendű alperesnek az elsőfokú eljárásban megvolt a lehetősége arra, hogy az általános szabályok szerint kérje a közös vagyon megosztását. Mivel ezt elmulasztotta, hivatkozását – amellyel az értékváltozást illetően új tény állított – a másodfokú eljárásban már nem hozhatta fel, azzal az ítéltábla érdemben nem foglalkozhatott [rég. Pp. 235. § (1) bekezdés]. Közömbös tehát a fellebbezési érvelése, hogy az 56. tételszámú (település 1. neve)i ingatlan forgalmi értéke időközben jelentősen megemelkedett és emiatt a felperes ténylegesen nagyobb vagyoni értékhez jutott, mert az érték meghatározására a felek egyező nyilatkozata alapján került sor.

[33] Az I. rendű alperes a fellebbezésében mellőzni kérte az 56. tétel alatti (település 1. neve) külterület (ingatlan 1.). hrsz.-ú ingatlan felperesi tulajdonba adó rendelkezést, és ezzel

összefüggésben az értékkiegyenlítés összegének felemelését, egyben a teljesítési határidő módosítását igényelte.

[34] Az elsőfokú ítélet nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy az elsőfokú bíróság mely okból adta az ingatlant a felperes tulajdonába és birtokába. Ez az ítéleti hiányosság azonban nem képezte akadályát az ítéltábla általi érdemi felülbírálatnak: az eljárásra irányadó régi Pp. 253. § (3) bekezdése ugyanis lehetőséget ad arra, hogy másodfokú bíróság a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között a perben érvényesített jog alapjául szolgáló olyan kérdésekben is határozzon, amelyekben az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetőleg nem határozott.

[35] Az 56. tételszámú ingatlanról való döntés során egyfelől lényeges, hogy az nem vitatottan a volt házastársak közös vagyona, másfelől hogy arra az I. rendű alperes mindvégig igényt tartott, a felperes pedig 15.P.20.031/2022/5. számú beadványában kérte azt a tulajdonába adni.

[36] Miután – nyilatkozataikból kitűnően – nem tudtak megegyezni abban, hogy a vagyontárgy melyikükhöz kerüljön a vagyonmegosztás során, az ítéltáblának az eset összes körülményeit mérlegelve kellett döntenie, szem előtt tartva a célszerűség, azaz az okszerű gazdálkodás, és az arányosság követelményét, egyben elősegítve a méltányosság elvének (Ptk. 4:4. §) érvényesülését.

[37] A Ptk. a házastársi közös vagyon megosztásának szabályozását illetően a természetbeni megosztás kivételével a közös tulajdon megszüntetésének szabályára utal [Ptk. 4:60. § (2) bekezdés]. Ez azt jelenti, hogy a Ptk. 5:84. §-a alapján kell eljárni, vagyis az egyes vagyontárgyak megfelelő ellenérték fejében az egyik házastárs tulajdonába adhatók. A fent ismertetett elvek érvényesülése érdekében indokolt a közös vagyon tárgyainak a jogszabály által lehetővé tett olyan módon való megosztása, hogy pénzbeli értékkiegyenlítés fizetésére minél alacsonyabb összegben kerüljön sor. Az elsőfokú bíróság döntése mindezen követelményeknek megfelel, beleértve az 56. tételszámú ingatlanról való döntését is.

[38] Az elsőfokú ítélet meghozatalának idején a felperes mezőgazdasággal, míg az I. rendű alperes vendéglátással foglalkozott, szemben a kereseti kérelem benyújtásának időpontjával, amikor a felperes előadása szerint is mindkét fél mezőgazdasági tevékenységet folytatott. Ezeket a tényeket alátámasztja a P.20.016/2016/1. számú kereset, a 15.P.20.116/2018/6. számú jegyzőkönyv, valamint a 10. sorszámon előterjesztett fellebbezés (2. oldal első bekezdés). A 15.P.20.031/2022/1. számú irat 29. számú mellékleteként csatolt tulajdoni lap másolat szerint szántó művelési ágú ingatlandnak a mezőgazdasági tevékenységet folytató felperes tulajdonába adása tehát célszerű volt.

[39] Indokolt volt ez a döntés amiatt is, mert így lényegesen kisebb pénzbeli értékkiegyenlítés megfizetésére köteles az I. rendű alperes, a vagyon elosztása tehát arányosabb, hiszen az ingatlan felek által elfogadott forgalmi értéke 24.000.000 Ft, ami arányaiban nem elhanyagolható.

[40] Az elsőfokú bíróság az 56. tétel alatti ingatlan birtokba adásának időpontját helytálló szempontok mérlegelésével határozta meg. Miután a peradatok szerint az I. rendű alperes az ingatlant haszonbérbe adás útján hasznosította az elsőfokú ítélet meghozatalakor, célszerű volt a birtokbaadást a gazdasági év végére elrendelni, figyelemmel a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. tv. (Földforgalmi tv.) 44. § (1) bekezdésére is. Lényeges ugyanakkor, hogy a mezőgazdasági év vége általános érvénnyel nem határozható meg pontosan, az mindig az adott területen termesztett növény fajtájától függ. A gazdasági év az őszi vetésű növényeknél jellemzően október 1-től a következő év szeptember 30-ig tart (Földforgalmi szabályozás – Gazdálkodói Kézikönyv 3.3.1., Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2015.). Az I. rendű alperes a fellebbezésében és az elsőfokú eljárás során sem adott elő olyan

tényt, ami ettől az általánosan jellemző őszi időponttól eltérő időpont alkalmazását kellően indokolná, ezért az ítéltábla e tekintetben is egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével.

[41] A fellebbezéssel érintett ingóságok megosztását illetően az ítéltábla maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtetteket.

[42] Az I. rendű alperes az eljárás során többször nyújtott be olyan kézzel írt beadványt, amelyben bizonyos ingókat, illetőleg ingók egyes csoportjait sorolta fel értékmegjelöléssel (pl.: P.20.116/2018/15., P.20.296/2016/5. számú beadványok mellékletei). A végső vagyonszerűséget, amit kért figyelembe venni, az elsőfokú bíróság P.20.031/2022/3. számú végzésére 6. sorszámon terjesztette elő nyomtatott formában. Az elsőfokú bíróság ezt alapul véve döntött a felek jogvitájában, következésképpen helyesen hagyta figyelmen kívül az I. rendű alperes korábbi beadványaiban felsoroltakat.

[43] Egyetértett az ítéltábla azzal az elsőfokú ítéleti állásponttal is (22. pont), hogy az I. rendű alperes által megnevezett vagyontárgyak közt voltak olyanok, amelyeket nem lehetett megfelelően beazonosítani és emiatt a vagyonszerűség részévé tenni sem. A fél eljárási kötelezettsége úgy meghatározni a követelését és előadni a tényeket, hogy arra bizonyítást lehessen lefolytatni és ítéleti döntés alapjául szolgálhasson. A nem kellően meghatározott kérelem, illetve annak nem megfelelően konkretizált része érdemi vizsgálatra alkalmatlan. Az I. rendű alperesi fellebbezésben példálózóan megjelölt ingóságok (aranyékszerek, születésnap ajándékok stb.) a bizonyítás megkezdéséhez szükséges mértékben nem beazonosíthatók. Nem mulasztott tehát az elsőfokú bíróság azzal, hogy ezeket az ingóságokat mellőzte a közös vagyon meghatározása során.

[44] Az elsőfokú bíróság ítéletében részletes, minden jelentős bizonyíték értékelésére kiterjedő, okszerű mérlegeléssel állapította meg az egyes – fellebbezésben vitatott – ingók értékét is (P.9. számú ítélet 36., 37., 39., 40 - 44. pontjai). Mérlegelési tevékenysége megfelelt a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, aminek következtében az ítéltábla felülmérlegelésre nem látott indokot.

[45] Az I. rendű alperes a fellebbezésében a felsorolt ingóságok közül kizárólag a 48. tételszámú teleszkópos rakodógép értékének vitatására hozott fel érdemi érvet. Az elsőfokú bíróság a szakvélemény alapján állapította meg annak reális forgalmi értékét, mérlegelve (tanú neve) tanúvallomását is. Ugyanakkor helyesen emelte ki azt a lényeges körülményt, hogy az életközösség megszűnése és a rakodógép eladása között 20 hónap telt el, az pedig nem bizonyított, hogy a gép már 2014 novemberében olyan rossz állapotban volt, ami 1.000.000 Ft-os értékmeghatározást alapozna meg. Ilyen körülmények közt az ítéltábla az eltérő érték megállapítására irányuló fellebbezést alaptalannak találta.

[46] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a régi Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.

[47] Miután a fellebbezési szakban pernyertes felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, az ítéltábla a másodfokú perköltségről való rendelkezést mellőzte.

[48] Az I. rendű alperes eredménytelen fellebbezésére figyelemmel köteles a személyes illetékeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt 2.500.000 Ft fellebbezési eljárási illetéket megfizetni felhívásra az államnak [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39. § (1) bekezdés, 46. § (1) bekezdés, régi Pp. 78. § (1) bekezdés, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. § (1) bekezdés].

Dr. Kiss Gabriella sk.
a tanács elnöke
előadó bíró

Dr. Dobler László sk.
táblabíró

Dr. Jobbágy Ildikó sk.
táblabíró